

Utskrift

Av

Protokoll, for så vidt angår nedenstående.

År 2016, onsdag 11. mai holdt representantskapet i MOVAR IKS møte på Vansjø Vannverk.

16 medlemmer til stede av 16.

REPR. SAK NR. 3/2016

REVIDERT ROS-ANALYSE OG FORSLAG TIL DIMENSJONERING OG ORGANISERING AV BRANNVESENET MED TILHØRENDE FORSLAG TIL NY KOSTNADSFORDELING AV BRANN OG REDNING.

Representantskapets oppnevnte komité fremmer følgende forslag til vedtak:

1. Representantskapet vedtar fremlagt ROS-analyse for brann og ulykkesrisiko.
2. MIBs brannordning skal baseres på kasernerte mannskaper lokalisert på følgende måte:
  - a. 5 kasernerte mannskaper i Moss
  - b. 3 kasernerte mannskaper i Vestby (Ny brannstasjon i området Såner)
  - c. 3 kasernerte mannskaper i Rygge (Ny brannstasjon i området rundkjøring Rygge flystasjon)

Brannsjefen disponerer den totale styrken slik han finner det hensiktsmessig i forhold til risikovurdering og hendelser, og i tråd med brannsjefens myndighet i brann og eksplosjonsvernloven med tilhørende forskrifter.

Ny brannordning forventes operativ fra første halvår 2019. MIB skal tilstrebe overgangsordninger som svekker beredskap i minst mulig grad, inntil ny ordning er operativ.

3. Brannkostnadene fordeles etter en modell basert på følgende faktorer:

- 3 % av kostnadene fordeles fast mellom kommunene.
- 17 % av kostnadene fordeles i tråd med tyngdepunktet i ny brannordning (jfr. GIS-analyse), og i forhold krav til kasertering. Som indikator på dette benyttes antall ansatte eksklusive feierseksjonen ved hver av brannstasjonene i ny brannordning.
- 40 % fordeles etter innbyggertall (SSB 31.12.15 er lagt til grunn).
- 20 % fordeles etter antall hendelser siste 4 år.
- 20 % fordeles etter antall tilsynsobjekter (A, B og C objekter).

Kostnadsfordeling for Brann og redning evalueres hvert 4. år, neste gang i 2020.

For 2017-2020 fordeles kostnadene etter følgende overgangsordning:

Kommune	2017	2018	2019	2020
Moss	56,4 %	52,9 %	49,3 %	45,7 %
Rygge	15,2 %	16,6 %	18,0 %	19,4 %
Råde	7,0 %	7,3 %	7,7 %	8,1 %
Vestby	16,9 %	18,4 %	19,8 %	21,3 %
Våler	4,5 %	4,8 %	5,2 %	5,5 %
SUM	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Dette innarbeides som endring i selskapsavtalen § 3, som sendes kommunene for endelig behandling og godkjenning.

Behandling:

Representantskapets leder påpekte at forslag til vedtak var to-delt;

Brannordningen vedtas av representantskapet (pkt. 1 og 2 i innstillingen), mens pkt. 3 som omhandler kostnadsfordelingen endelig vedtas av eierkommunene.

Videre understreket representantskapets leder den kvalitetsforbedringen som fremlagte forslag til ny brannordning vil bety for samtlige eierkommuner.

Deretter presenterte adm. direktør et sammendrag av komiteens arbeid og vurderinger frem til endelig innstilling, både mhp brannordning og kostnadsfordeling.

Komiteemedlemmene omtalte oppdraget som krevende, men at forhandlingsklimaet hadde vært positivt og preget av gjensidig tillitt. Videre bekreftet ordførerne at de i sine respektive by- og kommunestyre vil anbefale den foreslåtte endringen i selskapsavtalen.

Votering:

Ved votering ble komiteens innstilling til vedtak enstemmig vedtatt, og saken bes videresendt eierkommunene for videre behandling. Man ber om at eierkommunene behandler dette i sine møter allerede i juni 2016.

Vedtak:

Som innstilt.

--O--

Tilbakesendes direktøren med sakens dokumenter vedlagt.

Rygge, 13. mai 2016

Johnny Sundby (sign.)

Adm. direktør

REPRESENTANTSKAPET FOR MOVAR IKS

Repr.sak 3/2016

Styresak Fremmet av representantskapets oppnevnte komité.
Saken har ikke vært saksbehandlet gjennom styret.

FREMTIDIG ORGANISERING OG KOSTNADSFORDELING KNYTTET TIL BRANN OG REDNINGSTJENESTEN I MOSSEREGIONEN

Fremlagt:

- Komiteens saksfremlegg til representantskapet.
- Risiko- og sårbarhetsanalyse brann og ulykkesrisiko (Norconsult).
- Fremtidig organisering og dimensjonering av brannvesenet – Muligheter (Norconsult).
- Vedlegg om fremtidig organisering i forhold til DSBs beslutningsnotat av 21.12.2015.

INNSTILLING :

Representantskapets oppnevnte komité fremmer følgende forslag til vedtak:

1. Representantskapet vedtar fremlagt ROS-analyse for brann og ulykkesrisiko.
2. MIBs brannordning skal baseres på kasernerte mannskaper lokalisert på følgende måte:
  - a. 5 kasernerte mannskaper i Moss
  - b. 3 kasernerte mannskaper i Vestby (Ny brannstasjon i området Såner)
  - c. 3 kasernerte mannskaper i Rygge (Ny brannstasjon i området rundkjøring Rygge flystasjon)

Brannsjefen disponerer den totale styrken slik han finner det hensiktsmessig i forhold til risikovurdering og hendelser, og i tråd med brannsjefens myndighet i brann og eksplosjonsvernloven med tilhørende forskrifter.

Ny brannordning forventes operativ fra første halvår 2019. MIB skal tilstrebe overgangsordninger som svekker beredskap i minst mulig grad, inntil ny ordning er operativ.

3. Brannkostnadene fordeles etter en modell basert på følgende faktorer:

- 3 % av kostnadene fordeles fast mellom kommunene.
- 17 % av kostnadene fordeles i tråd med tyngdepunktet i ny brannordning (jfr. GIS-analyse), og i forhold krav til kasertering. Som indikator på dette benyttes antall ansatte eksklusive feierseksjonen ved hver av brannstasjonene i ny brannordning.
- 40 % fordeles etter innbyggertall (SSB 31.12.15 er lagt til grunn).
- 20 % fordeles etter antall hendelser siste 4 år.
- 20 % fordeles etter antall tilsynsobjekter (A, B og C objekter).

Kostnadsfordeling for Brann og redning evalueres hvert 4. år, neste gang i 2020.

For 2017-2020 fordeles kostnadene etter følgende overgangsordning:

Kommune	2017	2018	2019	2020
Moss	56,4 %	52,9 %	49,3 %	45,7 %
Rygge	15,2 %	16,6 %	18,0 %	19,4 %
Råde	7,0 %	7,3 %	7,7 %	8,1 %
Vestby	16,9 %	18,4 %	19,8 %	21,3 %
Våler	4,5 %	4,8 %	5,2 %	5,5 %
SUM	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Dette innarbeides som endring i selskapsavtalen § 3, som sendes kommunene for endelig behandling og godkjenning.

SAKSORIENTERING:

Se vedlagte saksfremlegg.

Rygge, 02. mai 2016

Johnny Sundby (sign.)
Adm. direktør

**FREMTIDIG ORGANISERING OG KOSTNADSFORDELING KNYTTET TIL BRANN OG
REDNINGSTJENESTEN I MOSSEREGIONEN**

Fremlagt:

- Risiko- og sårbarhetsanalyse brann og ulykkesrisiko (Norconsult)
- Fremtidig organisering og dimensjonering av brannvesenet – Muligheter (Norconsult)
- Vedlegg om fremtidig organisering i forhold til DSBs beslutningsnotat av 21.12.2015 (Norconsult).

Representantskapets oppnevnte komité fremmer følgende forslag til vedtak:

- 1. Representantskapet vedtar fremlagt ROS-analyse for brann og ulykkesrisiko.**
- 2. MIBs brannordning skal baseres på kasernerte mannskaper lokalisert på følgende måte:**
  - a. 5 kasernerte mannskaper i Moss**
  - b. 3 kasernerte mannskaper i Vestby (Ny brannstasjon i området Såner)**
  - c. 3 kasernerte mannskaper i Rygge (Ny brannstasjon i området rundkjøring Rygge flystasjon)**

Brannsjefen disponerer den totale styrken slik han finner det hensiktsmessig i forhold til risikovurdering og hendelser, og i tråd med brannsjefens myndighet i brann og eksplosjonsvernloven med tilhørende forskrifter.

Ny brannordning forventes operativ fra første halvår 2019. MIB skal tilstrebe overgangsordninger som svekker beredskap i minst mulig grad, inntil ny ordning er operativ.

- 3. Brannkostnadene fordeles etter en modell basert på følgende faktorer:**
  - **3 % av kostnadene fordeles fast mellom kommunene.**
  - **17 % av kostnadene fordeles i tråd med tyngdepunktet i ny brannordning (jfr. GIS-analyse), og i forhold krav til kasernering. Som indikator på dette benyttes antall ansatte eksklusive feierseksjonen ved hver av brannstasjonene i ny brannordning.**
  - **40 % fordeles etter innbyggertall (SSB 31.12.15 er lagt til grunn).**
  - **20 % fordeles etter antall hendelser siste 4 år.**
  - **20 % fordeles etter antall tilsynsobjekter (A, B og C objekter).**

Kostnadsfordeling for Brann og redning evalueres hvert 4. år, neste gang i 2020.

For 2017-2020 fordeles kostnadene etter følgende overgangsordning:

Kommune	2017	2018	2019	2020
Moss	56,4 %	52,9 %	49,3 %	45,7 %
Rygge	15,2 %	16,6 %	18,0 %	19,4 %
Råde	7,0 %	7,3 %	7,7 %	8,1 %
Vestby	16,9 %	18,4 %	19,8 %	21,3 %
Våler	4,5 %	4,8 %	5,2 %	5,5 %
SUM	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Dette innarbeides som endring i selskapsavtalen § 3, som sendes kommunene for endelig behandling og godkjenning.

SAKSORIENTERING:

Representantskapet i MOVAR oppnevnte i august 2014 en hurtigarbeidende komite, som etter møtet i november 2014 hadde følgende oppgave:

1. Gjennomføre en revisjon av Risiko- og sårbarhetsanalysen (ROS-analyse) for MIB.
2. Vurdere fremtidig organisering av brannvesenet for å dekke opp risiko og sårbarhet fra ROS-analysen.
3. Fremme forslag til ny kostnadsfordeling for brann og redningstjenesten.
4. Fremme forslag til ny låneramme for selskapet.

Resultatet av punktene 1-3 presenteres i denne saken. Punkt 4 låneramme behandles i en egen sak.

Komiteén har bestått av:

- Inger-Lise Skartlien (Leder) – Rygge kommune
- Tage Pettersen – Moss kommune
- Tom Anders Ludvigsen – Vestby kommune
- Reidar Kaabbel – Våler kommune
- Kjell Løkke – Råde kommune
- Johnny Sundby (Sekretær) – Adm. direktør MOVAR

Bakgrunn:

I MOVARs selskapsavtale §D.2 heter det at «MIB skal dekke de 5 kommunenes plikter og ansvar etter Brann- og eksplosjonsvernloven, samt forskrifter til loven». Videre heter det «Dette innebærer bl.a. at styrende organer i MOVAR IKS har myndighet til å vedta felles dokumentasjon for brannvesenets organisering og dimensjonering (brannordning) for de 5 kommunene, og at styret i MOVAR IKS skal behandle saker av brannfaglig karakter». Selv om kommunene har overlatt driften av brannvesenet til MOVAR, plikter kommunene i stille nødvendige ressurser til rådighet til oppfyllelse av lov- og forskriftskrav.

Kommunene har i forskrift om kommunal beredskapsplikt, krav om å gjennomføre en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse. Det foreligger felles ROS-analyse for de 4 kommunene i Mosseregionen, samt

en egen analyse for Vestby kommune. Disse analysene med tilhørende beredskapsplaner har forutsetninger knyttet til MIBs ROS-analyse og dokumentasjon av brannordningen fra 2009.

I 2009 behandlet representantskapet ROS-analyse og «Dokumentasjon av organisering og dimensjonering i Mossregionens interkommunale brann og feiervesen (MIB)» (brannordningen) i tråd med § 2-4 i dimensjoneringsforskriften og selskapsavtalen § D.2.

Forslag til dimensjonering og organisering av brannvesenet var basert på den gjennomførte ROS-analysen og gav svar på hvordan man så for seg å redusere risikoen og sårbarheten som var identifisert i analysen. Dette for å ivareta kommunenes forpliktelser i henhold til brann- og eksplosjonsvernloven. Dokumentet inneholdt forslag til konkrete tiltak og synliggjorde de kostnadmessige konsekvensene av disse. Alternativ 5 i rapporten fra Norconsult, representerer den beredskapen som ble lagt til grunn i dokumentasjon av brannordningen fra 2009. Tiltak i tråd med dette ble fremmet i etterfølgende budsjettprosesser, men er i hovedsak ikke gjennomført grunnet manglende budsjettbevilgninger. Man har således siden 2009 hatt avvik fra vedtatt brannordning.

I stedet startet man et arbeid for å se på en utvidelse av brannsam arbeidet. I hovedsak ble fokuset rettet mot nord og Folloregionen. Dette arbeidet ble konkretisert igjennom det såkalte FMBR-prosjektet (Follo og Moss brann og redning), som ble avsluttet i juni 2014.

Det var etter dette representantskapet i MOVAR oppnevnte komitéen som legger frem sitt arbeid igjennom denne saken.

På dette tidspunktet forelå det også en utmeldelse av brannsam arbeidet fra Moss kommune, som ble trukket tilbake.

Gjennomføring og forutsetninger for prosjektet:

Det var et ønske fra komitéen at arbeidet skulle gjennomføres i samarbeid med en ekstern rådgiver. Etter en konkurranse ble oppdraget tildelt Norconsult ASA, og deres avdeling for samfunnssikkerhet og beredskap som holder til i Horten. Prosjektet er ledet fra Norconsults side av Kevin Medby.

Det er avholdt flere møter i komitéen underveis i prosjektet hvor status i Norconsults arbeid er presentert, og ulike problemstillinger knyttet til ROS-analysen og fremtidig dimensjonering er drøftet. Det er også avholdt arbeids- og orienteringsmøter med tillitsvalgte og ledelse på MIB, for å sikre at viktige faginnspill fanges opp igjennom prosessen. Tillitsvalgte og ledelsen ved MIB har også blitt oppfordret til å gi en skriftlig tilbakemelding på de fremlagte rapportene. Norconsult har i etterkant av dette gjennomgått og drøftet kommentarene i forbindelse med sin siste revisjon av rapportene som følger denne saken.

Fokuset har vært på organisering av beredskapsstyrken i brann og redningstjenesten. Man har ikke vurdert behovet for endrede ressurser innen ledelsesapparat, støttefunksjoner eller i forebyggende avdeling. Komitéen anser at forebyggende avdeling må styrkes i takt med befolkningsveksten, og de oppgavene som avdelingen tildeles. Man har ikke sett behov for å styrke ledelsesfunksjoner eller støttefunksjoner, og påpeker at dette må sees i sammenheng med selskapet (MOVAR) som helhet.

Under vurderingene er det ikke blitt diskutert å endre dagens ordning, hvor brannvesenet er organisert som en sektor i MOVAR. Representantskapet har tidligere vedtatt (Sak 5/2012) at man skal starte en prosess med mål å skille ut MIB fra MOVAR, men dette har ikke vært en del av komitéens arbeid.

Når det gjelder beregning av kostnader, så har man benyttet dagens lønnskostnader inkl. sosiale kostnader som utgangspunkt.

Kostnader knyttet til opprettelse av nye brannstasjoner er beregnet ut fra vurderinger gjort i 2009, og indeksregulert frem til dagens kostnadsnivå. Videre er kostnaden (avskrivning og renter) et gjennomsnitt i løpet av stasjonens levetid. Dvs. at de reelle kostnadene er høyere første år, men lavere utover i perioden, gitt samme rentenivå.

ROS-analyse 2015:

Det er krav i lov og forskrift om at beredskapen i brannvesenet skal organiseres og dimensjoneres, og evt. lokaliseres i forhold til kartlagt risiko og sårbarhet. I tillegg skal kommunen organisere, dimensjonere og lokalisere beredskapen på bakgrunn av tettsteder, innbyggertall og innsatstider.

Av brannvesenets minstestyrke på 16 skal 4 mannskaper og eventuelt støttestyrke være i innsats innenfor kravene til innsatstid. Innen 10-15 minutter etter førsteinnsats er iverksatt, skal en styrke på 12-14 mannskaper være i samlet innsats.

Hvis kommunen ved organisering, dimensjonering og lokalisering av brannvesenet innen egen kommune ikke oppnår dette, må kommunen styrke beredskapen ved:

- Å inngå samarbeidsavtale
- Å øke samlet mannskapsstyrke
- Å etablere reservestyrke

Det vises til utarbeidet rapport fra Norconsult for et helhetlig bilde av risiko og sårbarhetssituasjonen i regionen. Analysen som nå er utført er basert på ROS-analysen fra 2009, opplysninger gitt av kommunene i regionen, deres ROS-analyser, samt annen informasjon som er fremkommet. Norconsult har også foretatt avklaringer med DSB i sitt arbeid.

ROS-analysen viser et risikonivå som fremstår som forventet ut fra beliggenhet, geografiske forhold, klima, kommunestruktur, næringsaktivitet og infrastruktur. Man har gjort følgende hovedfunn i ROS-analysen:

- Risikoobjekter med krav til 10 minutters innsatstid har stor geografisk spredning. Flere av disse dekkes ikke pr. i dag innenfor kravet (jfr. GIS-analysene).
- Storulykkevirksomheter vil kunne gi brannvesenet store utfordringer.
- Brann i tettbebygde områder med stort evakueringsbehov, og brann i områder med tett trehusbebyggelse.
- Transportulykker (særlig utfordringer med vei- og jernbanetunneler).
- Brann i områder med begrenset slukkevannkapasitet.
- Ulykker knyttet til luftfart med stort skadepotensiale.

Utfordringene avdekket i den nye ROS-analysen skiller seg ikke nevneverdig fra analysen gjennomført i 2009. Det er særlig kravet til å dekke 10 minutters objektene som skaper utfordringer, samt flere samtidige hendelser i det geografiske området. Som nevnt i innledningen er ikke risikoen avdekket i 2009 ivaretatt, siden forslaget til ny organisering og dimensjonering ikke er implementert.

For å avklare hvilke objekter som dekkes/ikke dekkes innenfor pålagt responstid, har Norconsult gjennomført GIS-simuleringer. Disse følger som vedlegg til ROS-rapporten.

Det bør nevnes at brann- og redningsvesenets oppgaver de senere år har endret seg, fra kun brannbekjempelse til et større fokus på ulykker, bistand til helse ved akutt sykdom, og til håndtering av hendelser knyttet til forurensning. Det har vært et økende fokus mot brannvesenets forebyggende oppgaver, og særlig på risikogrupper, som f.eks. hjemmeboende eldre. Disse nye oppgavene, hvor brannvesenet i stor grad representerer den tilstedeværende beredskap i kommunene, kan bidra til samtidighetskonflikt når neste skarpe hendelse oppstår. Dette er årsaken til at man i Norconsult rapport har drøftet mindre enheter med 2-3 mannskaper.

Føringer fra myndighetene:

Komitéen har stilt spørsmål om hva som vil skje med fremtidig organisering av brannvesenet, gitt DSBs signaler om færre, større, og gjerne fylkesvise brannvesen (Jfr. brannstudien 2013). DSB har i etterkant av brannstudien fått i oppdrag å utarbeide et beslutningsgrunnlag for ny organisering av brann- og redningsvesenet. Dette beslutningsnotatet ble oversendt Justis- og Beredskapsdep. 1.12.2015.

Norconsult har utarbeidet et oppsummerende notat som følger saken. Det fremgår klart at DSB ønsker større og mer profesjonelle brannvesen, og er utålmodige i forhold til gjennomføringen av samarbeid mellom kommunene for å oppnå nettopp dette.

DSB er i beslutningsnotatet tydelig på at brann sikkerhet fortsatt skal være et kommunalt ansvar, og anbefaler at staten med hjemmel i brann- og eksplosjonsvernlovens § 15 2. ledd pålegger kommunene regionalt samarbeid om oppgaver innen brannforebygging og beredskap. DSB anbefaler videre at politidistriktsgrensene/110-regionene blir bestemmende for hvilke kommuner og brann- og redningsvesen som skal samarbeide om de regionale oppgavene som staten pålegger. Det er dessverre ikke gitt noen signaler i forhold til hva som kan være en mulig fremdrift i dette arbeidet, som skal være ramme- og ikke detaljstyrt. Uavhengig av organisering av brannvesenene, må beredskapen lokaliseres lokalt, og der hendelsene forventes å skje.

Fremtidig organisering:

MIB har sin hovedbrannstasjon på Tykkemyr i Moss. I tillegg til beredskap på stasjonen, har brannsjefen og forebyggende avdeling tilhold her. På Tykkemyr er det døgnkasernerte mannskaper, dvs. ett vaktlag bestående av minst 4 mannskaper døgnet rundt. På dagtid kan vaktlaget styrkes med personell fra forebyggende avdeling og administrativt personell, med nødvendig kompetanse, som kan delta ved større hendelser. På brannstasjonen i Vestby har man på dagtid et vaktlag med minst 5 mannskaper. Utenom dagtid er stasjonen dekket med deltidsmannskaper i dreiende vakt med minst 4 mannskaper. På Rygge brannstasjon er en deltidsstyrke med 4 mannskaper i dreiende vakt. Overordnet vakt i MIB skjer i samarbeid med Follo Brannvesen IKS i en 6 delt vakt.

Som nevnt skulle man basert på dokumentasjon av brannordningen fra 2009 hatt en styrket beredskap i tråd med alternativ 5 i Norconsults rapport om fremtidig dimensjonering av brannvesenet.

MIB har gjennom deltakelse i ABØ en gjensidig slukkeavtale med nabobrannvesenene om 2 timers kostnadsfri bistand. Dette betyr at i områder hvor MIB i dag har lang utrykningstid, vil nabobrannvesen, gitt at de er ledig, kunne bistå for raskere innsats. På samme måte bistår også MIB nabobrannvesen ved hendelser hvor MIB enten er nær hendelsen, eller det er behov for ekstra mannskaper (større hendelser). I ROS-analysen fremgår det at MIB har mangelfull oppdekning av brannobjekter med krav til 10 minutters responstid, da disse objektene er desentralisert i regionen som følge av flere kommunesentra. Dette er en vesentlig kostnadsdriver når man skal dimensjonere brannvesenet.

Beredskapen i Mosseregionen er i dag i stor grad basert på en deltidsstyrke. Det er vanskelig å finne og rekruttere mannskaper til deltidsstyrken. Dette medfører at MIB, i den grad man finner kandidater, må bekoste utdanningen til nye brannkonstabler. Over tid har man sett at disse ofte finner seg jobb som fulltidsbrannmenn i andre brannvesen, eller de rekrutteres til kasernerte stillinger i MIB. Opplæring og utrustning av en brannkonstabel koster ca. kr. 120 000,-. Manglende tilgang til deltidsmannskaper bidrar til stadighet til svekket beredskap, med tilhørende avviksregistrering.

I analysen som Norconsult har gjort mhp beredskap er det vektlagt at Mosseregionen og Follo er i kraftig vekst, noe som bidrar til at Moss tettsted (Moss, deler av Rygge og deler av Vestby) i perioden 2019-2021 forventes å passere 50 000 innbyggere. Dette utløser krav om to samtidige vaktlag i tettstedet, grunnet økt sannsynlighet for sammenfallende hendelser.

Disse forholdene, samt behovet for å håndtere risikobilde angitt i ROS-analysen, er vektlagt i vurderingen av fremtidig organisering av beredskap. Det har videre vært et hovedmål å begrense kostnadsøkningene i størst mulig grad. Det er derfor ingen av alternativene som foreslås som dekker alle brannobjektene med krav om 10 min responstid. For objektene som ikke dekkes, kan flere dekkes via bistand fra nabobrannvesen. For de objekter som selv ikke med ny brannordning dekkes innenfor kravene, må bygningseier vurdere å gjennomføre tiltak som reduserer risikoen lokalt. Dette bør gjøres i samarbeid med kommunen og brannvesenet. Som nevnt er det gjennomført GIS-simuleringer for å vise dekningen i forhold til responstid.

Total har Norconsult vurdert 7 alternative løsninger mhp organisering av beredskap. Flere av disse er avarter av hverandre. Som tidligere nevnt, representerer alternativ 5 i rapporten organiseringen som ble foreslått og vedtatt i 2009, men som ikke er implementert. Denne løsningen dekker imidlertid ikke opp et fremtidig krav i forhold til 50 000 innbyggere, og anses derfor som lite aktuell.

De øvrige alternativene medfører en overgang fra deltid til kasernerte mannskaper. Dette gir raskere responstid samt bedre trenede mannskaper når hendelsene skjer. Som følge av at man går fra deltid til kasernerte mannskaper, blir antall mannskaper totalt tilgjengelig innenfor brannvesenet færre. Ved løsning som her er drøftet (bemanning med 5/4/2 eller 5/3/3) vil kravet om å kunne stille 12-14 mannskaper 10-15 minutter etter at førsteinnsats er iverksatt, være dekket inklusive deltakelse fra overordnet vakt.

Det er innenfor området til Alarm Brann Øst AS (ABØ) inngått en gjensidig samarbeidsavtale med alle brannvesen om at nærmeste enhet blir utkalt, uavhengig av administrativ tilhørighet. Dette gir inntil to timer med gjensidig støtte fra og til nabobrannvesen.

MIB har i samarbeid med Follo Brannvesen felles overordnet vakt for fagleder brann (Vakthavende brannsjef). Fagleder brann har mulighet til å disponere mannskaper, også fra samarbeidende brannvesen gjennom denne avtalen.

Komitéen har vurdert løsningene med 2 stasjoner i tillegg til hovedstasjonen som mest interessante. En stasjon plasseres nær avkjøringen ved E6 i Rygge (Halmstad) og den andre ved Såner i Vestby. Det første for å overholde kravet om å kunne rekke inn til Moss tettsted i løpet av 10 min (jfr. kravet om andre vaktlag), og det andre for å styrke dekningen både mot Son og Våler. Nordre del av Vestby og søndre del av Råde oppnår ikke fullverdig dekning av 10 min. objekter. Vestby dekkes imidlertid godt opp fra Follo Brannvesen. For Rådes del vil Sarpsborg og Fredrikstad brannvesen kunne yte bistand, men i de fleste tilfeller ikke innenfor 10 min innsatstid.

Med foreslått ny stasjonsplassering ved Såner og Rygge, har man sett på bemanningen av disse stasjonene. Norconsult har foreslått 4 i døgnkasernert turnus i Rygge og 2 i Såner, i tillegg til 5 mannskaper i Moss. Dette representerer en økning med 1 i støttestyrke i Moss for å dekke opp behov for slukkevann eller høydeberedskap.

Det har både i komitéen og blant ledelse og tillitsvalgte i MIB blitt diskutert 2 kontra 3 mannskaper på stasjonene i Vestby og Rygge. Det er brannvesenets vurdering at en styrke på 2 kan utrette lite på et skadested eller ved en brann. For å kunne være forberedt til å kunne håndtere hendelser som også omfatter røykdykking, ville det beste vært å ha 4 mann på hver av satellittstasjonene til enhver tid. Imidlertid ville dette medføre et kostnadsnivå som vanskelig kan forsvares. Basert på stasjonsplasseringene vil satellittstasjonene under utrykning raskt kunne få bistand fra hovedstasjonen i Moss. En styrke på 3 vil kunne iverksette tiltak for å redusere skade eller utvikling av hendelser, og ved større hendelser starte forberedelser til en større styrke ankommer, enten fra MIB eller et av nabobrannvesenene.

Vurderinger rundt lokalisering av evt. ny brannstasjon på Rygge bør skje i dialog med ledelsen ved BRP (Brann- og plasstjeneste) ved RSL (Rygge Sivile Lufthavn), og Forsvaret.

Kostnader:

Det årlige tjenestebidraget fra kommunene for å dekke drift av brann og redning i Mosseregionen ekskl. feiing utgjør ca. 47,5 mill. pr. år. Hvis man hadde innarbeidet tiltakene foreslått og vedtatt i 2009, ville kostnadene ha økt med ca. 11,6 millioner pr. år, sammenliknet med årets nivå.

Komiteén har vurdert at løsningen som velges bør kunne møte fremtidige krav og forventninger til brann og redningsetaten hva gjelder muligheten til å håndtere samtidige hendelser med en akseptabel responstid. I så måte har man vurdert Norconsults anbefalte løsning 6b, som omfatter en minimumsbemanning på 5 i døgnkasernert vakt i Moss, 4 i Rygge og 2 i Vestby, opp mot foreslått løsning fra ledelsen og tillitsvalgte i MIB med en minimumsbemanning med 5 i Moss, 3 i Rygge og 3 i Vestby. Kostnadsmessig er disse løsningene likeverdige, og utgjør en tilleggskostnad på ca. 5 millioner i forhold til vedtatt dimensjonering i 2009, eller en økning på 16,9 millioner i forhold til dagens beredskap. Iflg. Norconsult vil begge disse løsningene tilfredsstillende kravet til et andre vaktlag når dette måtte inntreffe, gitt at stasjonene plasser slik som beskrevet over. Kostnadene knyttet til implementering av et andre vaktlag på brannstasjonen i Moss, uten andre endringer i organiseringen, vil alene utgjøre drøye 14 millioner. Et andre vaktlag i Moss, bedrer imidlertid ikke dekningen av 10-minutters objekter i regionen i særlig grad, noe begge de foreslåtte løsningene vil gjøre.

I kostnadsberegningene har man ikke lagt til grunn et utvidet materiellbehov, da det allerede finnes materiell tilknyttet dagens deltidsstasjoner.

Kostnadsfordeling:

Komiteén har vurdert kostnadsfordelingen for beredskap og tilsyn mellom de deltakende kommunene. Før revisjon er disse kostnadene fordelt slik:

Moss kommune	59,99 %
Rygge kommune	13,87 %
Vestby kommune	15,44 %
Råde kommune	6,59 %
Våler kommune	4,11 %

Løsningen som komitéen nå anbefaler, vil lede frem til en modell basert på følgende faktorer:

- 3 % av kostnadene fordeles fast mellom kommunene.
- 17 % av kostnadene fordeles i tråd med tyngdepunktet i ny brannordning (jfr. GIS-analyse), og i forhold krav til kasertering. Dette er uttrykt som antall ansatte eksklusive feiing ved hver av brannstasjonene i ny brannordning.
- 40 % fordeles etter innbyggertall (SSB 31.12.15 er lagt til grunn).
- 20 % fordeles etter antall hendelser siste 4 år.
- 20 % fordeles etter antall tilsynsobjekter (A, B og C objekter).

Modellen vil være enkel å revidere når dette igjen skal skje om 4 år, da man kan innhente utvikling på de ulike faktorene som vektlegges i modellen.

En overgang fra i dag til ny brannordning vil skje gradvis, og man forventer at ny ordning først vil være i full drift ilt første halvår 2019. 2020 forventes dermed å være første budsjettår med full belastning for ny ordning. Økningen i kostnadene vil dermed skje gradvis mot dette tidspunktet, bl.a som følge av overgangsordningen for å opprettholde en akseptabel beredskap.

Komitéen foreslår følgende overgangsordning mhp fordelingsnøkkel for brannkostnadene i MIB:

Kommune	2016	2017	2018	2019	2020
Moss	59,99 %	56,4 %	52,9 %	49,3 %	45,7 %
Rygge	13,87 %	15,2 %	16,6 %	18,0 %	19,4 %
Råde	6,59 %	7,0 %	7,3 %	7,7 %	8,1 %
Vestby	15,44 %	16,9 %	18,4 %	19,8 %	21,3 %
Våler	4,11 %	4,5 %	4,8 %	5,2 %	5,5 %
SUM	100,00 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Overgangsordningen bidrar, sammen med den gradvise økningen i totalkostnadene, til å dempe overgangen fra nåværende kostnadsnivå til det nye kostnadsnivået for kommunene.

Anbefaling:

Norconsult har via ROS-analysen identifisert det risikobilde som brannvesenet må settes i stand til å håndtere i forhold til brann og ulykker. Bilde som tegnes i Norconsult sin analyse avviker ikke mye fra analysen som ble produsert i 2009. Norconsult har videre foreslått en løsning for organisering og dimensjonering av beredskapen for å møte disse utfordringene.

En ordning basert på deltid, slik man har i dag, viser seg i praksis å gi liten tilleggsdekning når det gjelder responstid dokumentert i GIS-analysene. For å oppnå best mulig responstid og et godt trent mannskap, bør man velge løsninger basert på døgnkasernert mannskap. Dette er en erkjennelse flere brannvesen har gjort, og som man bl.a. ser at Vestfold Interkommunale brannvesen implementerer.

For å dekke opp et fremtidig krav til to samtidige vaktlag i Moss tettsted (omfatter også deler av Rygge og Vestby) foreslår Norconsult en løsning med å splitte opp det andre vaktlaget, og spre dette på to stasjoner utenfor tettstedet (Såner og Rygge), for å redusere kostnadene. Samlet anbefaler Norconsult en styrke på 11 mannskaper. Norconsult foreslår å bemanne stasjonen i Rygge med 4 mannskaper, og stasjonen i Såner med 2, i tillegg til 5 mannskaper i Moss. Her ivaretar 5. mann høyde-/slukkevanns-beredskap. Komitéen har mottatt innspill fra ledelsen og tillitsvalgte i brannvesenet, som peker på at et vaktlag på 2 kan utrette lite. Med en foreslått totalbemanning på 11, foreslås derfor 3 mannskaper plassert på hver av satellittstasjonene som grunnmanning. Det ligger imidlertid til brannsjefen å disponere sitt samlede mannskap optimalt i forhold til den rådende risikosituasjon. Dette kan f.eks. tale for at slukkevanns-beredskapen flyttes ut til en av satellittene, for eksempel ved økt risiko for skogbrann.

Kostnadmessig medfører den foreslåtte dimensjoneringen og organiseringen av beredskapen i Mossregionen en ekstra kostnad på 16,9 millioner. Komitéen anser dette som en betydelig økning, men man må i vurderingen ta med at dagens organisering ikke tilfredsstiller den vedtatte brannordningen fra 2009. Hadde denne blitt fulgt opp, ville dagens kostnadsnivå vært 11,6 mill. høyere. Differansen, som samtidig tilfredsstiller kravet om to samtidige vaktlag, medfører dermed en tilleggs-kostnad på 5,3 mill. Skulle dette kravet alene blitt tilfredsstilt, ville det ha medført en kostnadsøkning på over 14 mill.

Komitéen fremmer derfor forslag om å legge ned ordningen med deltid og dagtid i Vestby, samt deltid i Rygge. Leieavtalene om dagens brannstasjoner sies opp, og det etableres nye brannstasjoner i tråd med Norconsults rapport, som tilfredsstiller løsningen om 2. vaktlag. Stasjonene kan om mulig leies. Det etableres en beredskap bestående av minimum 3 mannskaper stasjonert i Halmstad (Rygge) i døgnkasernert vakt, 5 på Tykkemyr i Moss og 3 på Såner i Vestby.

Komiteén foreslår en modell for fordeling av brannkostnadene basert på følgende faktorer:

- 3 % fast mellom kommunene.
- 17 % av kostnadene fordeles i tråd med tyngdepunktet i ny brannordning.
- 40 % fordeles etter innbyggertall.
- 20 % fordeles etter antall hendelser.
- 20 % fordeles etter antall tilsynsobjekter.

Videre foreslår komiteén en overgangsmodell for å dempe endringen i kostnader for kommunene:

Kommune	2017	2018	2019	2020
Moss	56,4 %	52,9 %	49,3 %	45,7 %
Rygge	15,2 %	16,6 %	18,0 %	19,4 %
Råde	7,0 %	7,3 %	7,7 %	8,1 %
Vestby	16,9 %	18,4 %	19,8 %	21,3 %
Våler	4,5 %	4,8 %	5,2 %	5,5 %
SUM	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Det er representantskapet som formelt vedtar ny ordning, mens kostnadsfordelingen for brann skal vedtas av kommunestyrene i eierkommunene, igjennom endring av selskapsavtalen.

Av hensyn til fremdrift, anser komiteén det som viktig at kommunene behandler dette innen sommerferien.

Rygge, 2.5.2016

Representantskapets oppnevnte komité

Inger-Lise Skartlien
Leder

Tage Pettersen

Tom Anders Ludvigsen

Reidar Kaabbel

Kjell Løkke

Johnny Sundby
Sekretær